

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Milli Eğitim Bakanı Ziya SELÇUK* tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ebrü GÜNAY
Mardin Milletvekili

15 Mayıs 1932'de Celadet Alî Bedirxan öncülüğünde Suriye'nin başkenti Şam'da yayınlanan *Hawar* Dergisi ile Kürtçe harfler latinize edilmiştir. Kürtçe harflerin latinize edilmesi Kürt Harf Devrimi niteliğinde olmuş, 2006 yılından bu yana da, 15 Mayıs günü Kürt Dil Bayramı olarak sahiplenilmiştir ve Kürtler her yıl 15 Mayıs'ı Kürt Dil Bayramı olarak kutlamaktadırlar.

Dil bir iletişim aracı olmasının yanı sıra, bir kültürün de taşıyıcısıdır. Bu nedenle kültürün gelişip serpilmesi dilin kullanımıyla doğrudan bağlantılıdır. Dil, eğitimde kullanıldığı ölçüde sürekli olarak kendini yenileyebilir, hayatın her alanında meydana gelen değişimlere kendini uyarlayabilir, yeni kavramlar bulur, diğer dillerle etkileşime girer ve giderek daha zengin bir içeriğe kavuşur. Buna karşılık eğitimde ve kamusal alanda kullanılması yasaklanan bir dil, gündelik yaşama hapsolür ve gün geçtikçe zayıflayıp yoksullaşır. Bugün Kürtçe böyle bir tehlike ile karşı karşıyadır ve bu tehlikeyi bertaraf etmenin yolu, Kürtçenin eğitimde kullanılmasını sağlamaktan geçmektedir. Türkiye'nin taraf olduğu birçok sözleşme, anadilinin eğitimde kullanılmasını öngörmekte ve eğitimde dile dayalı bir ayrımcılığı reddetmektedir. Kürtçenin eğitimde kullanılması, Türkiye'nin en önemli meselelerinden biri olan Kürt meselesinin çözümüne de pozitif bir katkı yapacaktır.

Ancak Kürtçe, Türkiye Cumhuriyet tarihinden bugüne değin sürekli baskıların ve yasakların hedefi olmuştur. Türkiye'de Kürt dili anayasal güvenceye kavuşturulmamış ve Kürtçenin geliştirilmesi için gerekli tedbirler Devlet tarafından alınmamıştır. Kürtçe anadilde

eğitimin halen yasak olmasının yanı sıra OHAL döneminde Kürtçe eğitim veren onlarca okul kapatılmış, KHK'lerle birlikte Kürtçe dil çalışmaları engellenmiş, aralarında Kürt dilini, kültürünü ve edebiyatını araştıran ilk Kürt kurumlarından biri olan İstanbul Kürt Enstitüsü'nün kapısına mühür vurulmuş ve benzer şekilde, merkezi Diyarbakır'da bulunan Kürt Dili Araştırma ve Geliştirme Derneği KURDÎ-DER'in 37 şubesi ile beraber, Diyarbakır'da yüzlerce çocuğa anadilinde eğitim veren Ferzad Kemanger ilkokulu, Kürtçe eğitim veren belediyelere bağlı kreş ve gündüz bakımevleri ve Ehmedê Xanî Akademisi, Kürt Yazarlar Derneği kapatılmış, Kürtçe yayın yapan tek gazete olan Azadiya Welat Gazetesi ve Kürtçe yayın yapan Tîroj dergisi kapatılmış, Kürtçe yayın yapan Özgür Gün Tv, Denge Tv, Jiyan Tv, Van Tv kapatılmıştır. Ehmedê Xanî, Mehmed Uzun gibi ünlü Kürt düşünürlerinin adını taşıyan anıtlar yok edilmiş ve parklardan isimleri silinmiştir. Kürtçe tabelalar, sokak, cadde ve park isimleri silinmiştir. TBMM kürsüsünde Kürtçe konuşan millevekillerinin konuşmaları kayıtlara "bilinmeyen dil" olarak geçmiş, Dünya Anadili Günü'nde 22 milletvekilinin TBMM'ye, Kurmancî, Zazakî, Türkçe, Arapça ve Süryanice olarak verdiği önergelerden Türkçe olanlar kabul edilirken, Kurmancî, Zazakî, Arapça ve Süryanice hazırlanan iki dilli önergeler Meclis Başkanlığınca işleme dahi alınmayarak iade edilmiştir. Mezar taşlarında Kürtçe yazılar olmasından kaynaklı mezarlar tahrip edilmiş, ismi Kürtçe olan bir öğrencinin ders notlarının sisteme girişi engellenmiştir.

Ayrıca kayıt dışı ve güvencesiz sektörlerde çalışan emekçilerin yarısından fazlasının Kürt yurttaşlardan olduğu bilinen bir gerçektir. Tarım, inşaat, tekstil gibi kayıt dışı ve güvencesiz sektörlerde ucuz iş gücü olarak çalışmak zorunda kalan Kürt emekçiler kendi aralarında anadilleri olan Kürtçeyi konuştuklarında nefret saldırılarına maruz kalmaktadırlar Kürtçe konuştuğu için insanlar toplu taşıma araçlarında, şantiyelerde, çarşı merkezlerinde, yaşadıkları mahallelerde mevsimlik olarak çalıştıkları tarlalarda ve kamu kuruluşlarında saldırıların hedefi haline getirilip linç edilmiş, hatta öldürülmüşlerdir.

Bu kapsamda;

1. Bakanlığınızın denetiminde kamu ve özel eğitim kurumlarında kaç farklı dilde eğitim verilmektedir? Bu diller hangileridir?

2. Kürtçe eğitimin verildiği okullar hangileridir?

3. Kürtçe eğitimin verildiği okulların il dağılımı nasıldır?
4. Őu ana kadar Kürtçe seçmeli dersi seçen ęrenci sayısı kaçtır? Sınıflara göre dağılımı nedir?
5. Kürtçe seçmeli dersi seçen öğrencilerin kaı Kurmancî ve kaı Kirmanck (Zazakî) derslerini seçmiŐtir?
6. Şimdiye kadar kaç Kürtçe ęretmeninin ataması yapılmıŐtır? Bunlardan kaı Kurmancî ve kaı Kirmanck (Zazakî) ęretmenidir?
7. Ataması yapılan Kürtçe ęretmenlerinin yıllara ve illere göre dağılımı nasıldır?
8. Kürtçe seçmeli derslerinde kullanılan mteryaller nelerdir?
9. Kürtçe seçmeli derslerinde kullanılan ders kitapları kaç adettir? Ders kitaplarından kaı Kurmancî ve kaı Kirmanck (Zazakî)dir?
10. Kürtçe seçmeli derslerinde kullanılmak üzere hazırlanan videolar ve görseller var mıdır?
11. Kürtçe dilinin korunması ve geliştirilmesi için Bakanlığınızca ayrılan bütçe ne kadardır?
12. Kürtçe ders materyallerinin yaygınlaŐtırılması ve çoğaltılması için yürütülen faaliyetler nelerdir?
13. Şimdiye kadar niversitelerin Kürt Dili ve Edebiyatı lisans bölümlerinden mezun olan kişi sayısı kaçtır?
14. Şimdiye kadar niversitelerin Kürt Dili ve Kültürü yüksek lisans bölümlerinden mezun olan kişi sayısı kaçtır? Kaı tezli kaı tezsiz yüksek lisans bölümlerinden mezun olmuŐlardır?

15. Şimdiye kadar üniversitelerin Kürt Dili ve Kültürü doktora bölümlerinden mezun olan kişi sayısı kaçtır?

16. Ataması yapılmayan Kurmancî ve Zazakî öğretmenlerinin atamalarının yapılması için gerekli düzenlemeleri yapacak mısınız?

17. Okul müdürlerinin öğrencilere Kürtçe seçmeli dersi seçtirmediği iddiası doğru mudur? Bu konuda bir soruşturmanız var mıdır?

18. EBA’da isimleri Kürtçe olan öğrencilerin “uygunsuz ve yasaklı” kelime içerdiği gerekçe gösterilerek ders notlarının sisteme girişinin engellenmesi bilginiz dahilinde midir? Bu konuda bir soruşturma yaptınız mı?

19. EBA Kürtçe isim ve kelimeleri engelleme içeriğine sahip olarak mı kurulmuştur? EBA’daki bu engellemenin kaldırılması için bir çalışma yapılmış mıdır?

20. Türkçe bilmeyen çocuklar için okul öncesi eğitimin Kürtçe verilmesi için çalışmalarınız var mıdır? Kürtçe eğitim verecek kreşler açmayı düşünüyor musunuz?

21. Şuana kadar üniversitelerin Kürt Dili ve Edebiyatı bölümlerindeki görevlerinden ihraç edilen kaç akademisyen vardır? Üniversitelere göre dağılımları nedir?

22. İhraç edilen Kürt Dili ve Edebiyatı Bölümü akademisyenlerinin göreve iade edilmeleri için gerekli adımları atacak mısınız?

23. Üniversitelerin Kürt Dili ve Edebiyatı bölümlerinde kadro sayısını arttırmak için gerekli girişimlerde bulunacak mısınız?

24. Okulöncesinden üniversiteye anadilde eğitim verilmesi için atacağınız adımlar var mıdır? Anadilde eğitime dair projeleriniz nelerdir?

25. UNESCO’ya göre Kirmanckî (Zazakî) yok olma tehlikesi altındadır. Zazakînin kaybolmaması ve gelişmesine dair bir çalışmanız olacak mıdır?

26. Dillerin kaybolmaması için dil politikaları üzerine çalışma yürütecek misiniz?